

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 .
 Helyben készlet hordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 .
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszatérítését
 vagy megőrzését nem vállalja.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, okt. 11.

Konczelvűség.

A mai szabadelvű párt egységesnek nevezi magát s ebben nem gátolja őt senki. Utóvégre a mint fölvettem a szép szabadelvű nevet, épp úgy mellé illeszt-heti az egységest is. Harminczhárom év alatt elcsavarta a szabadelvűség értelmét, most csavarinthat az egységen is. Szavakkal való játék az egész, a mit legkevesebbé alterál az, hogy a játék a Fremdenblattban, a külügyminiszter közlönyében folyik le. Sőt még annyi hasznunk van belőle, hogy legalább egyszer mi is belekerülünk a nagy urak játékába: a magas diplomáciába. A külföld előtt jó lesz imponálnunk azzal, hogy ime, nálunk a vezetés egy hatalmas párt kezében van, mely büszkén visel két nevet: a *szabadelvű* és az *egységes* jelzőket. A homló Ausztria mellett igen előnyös színben tüntet fel ez bennünket.

Magunk közt azonban csak valljuk be, hogy biz az a párt sem nem szabadelvű, sem nem egységes. Bevallhatjuk bátran, hisz magyarul beszélünk s azt úgy sem érti meg más kívülünk.

A szabadelvű jelzővel könnyen végezhetni. A kiből még megmaradt valami a történelem iránt az iskolában táplált ideális érzelmekből, az vissza fog emlékezni a 40-es évek igazi szabadelvű mozgalmára s összehasonlíthatja a maival. Akkor a jobbágyok felszabadítása, ma az önző érdekek felszabadítása; akkor a

nemzeti megizmosodás, ma a Bécs előtti hajlongás; akkor a haza közjára, ma a zsebek duzzasztása lebeg elől cél gyanánt. Akkor az egységes Magyarország alapjait rakták le, ma meg van bontva az állam egysége, Zágráb körül állami kialakulás folyik saját pénzünkön. Fiumét mézes kaláccsal is alig lehet magunknál tartani, Dalmáciára, Boszniára való igényünk egyre halványul, megalakult két oláh, egy szerb meg egy szász *nemzeti* egyház, mind, mind a szabadelvű párt nagyobb dicsőségére. Ez a szabadelvűség, vagy a 40-es évek dicső mozgalma?

Kétséges a felelet nem lehet. S hogy ez miért van így, annak oka is kezünkben van. Nézzük csak a 40-es évek szabadelvűit: Wesselényi Miklós báró, Kosuth Lajos, Lovassy László üldözést szenvednek, csak hogy ezt az igazi szabadelvűséget szolgálhassák, vagyont, életet áldoznak a dicső harcért. Ma pedig nem kell más, mint csak egy kis összeférhetlenségi törvény s a legszabadelvűbbeknek kikiáltott képviselők, egy Chorin, egy Lánzy Leó sutba vágják a honatyaságot egy-egy zsiros állásért s az ideális szabadelvűség helyett az üzlet zászlajára esküsznek.

Hamis lobogó az, melyet a vezérkar hagy el legelőbb. Akkor már a generális eleste nemcsak nem csodálandó, hanem egyenesen természetes.

Nem szabadelvű a párt, mert férfiai nem szabadelvűek, a szót igazi, nemes értelmében véve.

Hát az egység?

Mondok néhány nevet. Agrárius, mer-

kantilis. Régi szabadelvű, új szabadelvű. Önálló vámterület híve, közös vámterület pártolója. Revizionista, hiperliberális. Tiszaklikk, volt nemzeti-párt. Bánffy-gárda, disszidensek. És még egy csomó, egymásra barátságtalanul acsarkodó elnevezés... és mindez benne Széll Kálmán bárkájában, melyet úgy neveznek, hogy *egységes* szabadelvű párt.

Hol van itt az egység? A 60, mások szerint 40 agráriusnál? A 60 Apponyistánál? A töredékké tördelt Tiszaklikknél vagy az örökös reményből táplálkozó Bánffy-pártnál? Mindezek a többségben kisebbséget képeznek, a többség többségét valami 100—150 szintelen és elvtelen figura teszi, a kiknek legelső gondjuk, hogy a többségben legyenek s híven szavazzanak. Ezek azok, a kik non ponderantur, mert igen könnyűnek találtnának, sed numerantur, mert fejüknél számában s nem tartalmában rejlik erejük.

Ime, ez a 150 ember tartaná össze a széthuzó elemeket. A szintelenek, a gyöngék az erőseket. Hogyan lehet itt bizni az egységben? Hol az egységes elv, mely összefűzze őket?

Schol. Nem is elv fűzi egybe a párttagokat, legkevesebb pedig a szabadelvűség, mert ettől estek legmesszebb. Összetartja a pártot a megszokott jelszó: mi egységes párt vagyunk. Akármiféle, de egységes párt. Kavarodik bennük a víz meg az olaj, hol egyik van felül, hol a másik, a ki alul került, meghódol a győzőnek, csak hogy kifelé meglegyen az *egység*.

A „TISZÁNTÚL” TARCZÁJA.

Kamasz vágyak.

Irta: Márton Gaby.

A multkor az unokabátyám elibem áll nagy komolyan:

— Nézzen csak meg engem jól.

— Látom — mondám, föl se tekintve.

A fiu összecsapta az előttem fekvő regént, hogy kényszerítve legyek ránézni. (Az ilyen apró konfidenciák a korával járnak.)

— Nézzen rajtam jól végig.

— És?

— Most nézzen meg hátulról is — szölt megfordulva.

— Így is látom.

A lehető legkomolyabb hangon kérdi azután:

— Mondja, meggyerő alak vagyok én?

Erre már nem lehetett nem nevetnem:

— Valóban elragadó!

Ő nem zavartatta magát, hanem tovább fakgatott:

— Ugy-e, teljesen tiszta a kiejtésem?

— No, egy kicsit rácsol...

— Le fogok róla szokni...

— Es miért — ha szabad kérdezni?

Hisz ez nagyon előkelő!

A kamasz gunyos lenézéssel végig mért:

— Tanácsolom kedvesem, hogy ma ne

irjon semmit, mert épen nincs szellemes hangulathat. Hát ennyi bevezetés után még mindig nincs tisztában a tervemmel!

— Sajnos, fogalmam sincs róla.

— Nos tehát hallja! Az országos sziniakadémia felvételi szabályai: meggyerő szinpadai alak, hibátlan beszédképesség...

— Most már értem... Es tehetség?

A fiu kedvetlenül legyintett:

— No hát az is kell...

— De csak úgy mellékesen ugy-e? — jegyeztem meg.

Pár percig sötétlen bámult maga elé, aztán hirtelen megragadta a karomat s keneteljesen szölt:

— Nekem van tehetségem!

— Hja, azt mindenki mondhatja.

— Emlékszik, hogyan szavaltam márczius 15-én?

— Na, ami a gesztusokat illeti...

— Hisz maga mindig talál kifogásolni valót... Es az egy ostoba vers volt. Hanem betanulok egy hatásos költeményt s akkor beszéljen...

Hagytam ábrándozni s magam adtam neki a Kis József »Gedővár asszonyá«-t.

Felkapta a könyvet s deklamálva vonult ki a szobámból:

»A füleki várban, vad tivornya járja,
 Nappal éjszakáznak, éjjel tivornyáznak,
 Éjfélkor, éjfélkor csalfa kockát ráznak...«

... Utána szöltam:

— De édesem, tegnap még mérnök akart lenni?

Dühösen szölt vissza:

— Művész leszek... Ertette?

Becsapta az ajtómat s odaát nekidőlt a verstanulásnak. A legmélyebb basszusban dörögve:

»Ménem a ménédért, falkám falkád ellen.«

Egy darabig el is telt ezzel az ideával... A haját valóságos sörénynyé növesztette, fülig kráglit hordott és kétségbeejtően szeczeszsiós színű és alaku nyakkendőket. Reggeltől estig a tükör előtt állt, sétált, vagy szavalt. Majd megint jött hozzám tanácsért:

— Mondja, szép név Téli?

— Szép.

— Hát Nyári?

— Az is. Hanem a legszebb Tavasz.

Elgondolkozott...

— Mond valamit... De Őszi se kutya!

— Ha szabad kérdezni, mi célból transformálja ezeket a szegény évszakokat nevekké?

A kamasz furfangosan mosolygott:

— Hát tudja, a többi széphanzásu neveket már mind lefoglalták a kollégák.

— Hohó! Micsoda kollégák!

— Ej, hát a jövődöbéli kollégáim, a színészek.

Pártelv egy van: az egység, a gör-
csösen megmarkolt koncz megtartásáért.
Ugy, hogy igazi összetartó erővé a ha-
talmon maradás vágya lett, ezért ölti
karját az agrárius a merkantilis hóna
alá, ezért lesz puszi-pajtás az új szabad-
elvű a réginek. Konczelvűség, nem sza-
badelvűség.

Mikor pedig ezeket így végiggondol-
juk, nehéz kérdés tolu előnkbe. Vajjon
mi üdvösebb: ha megmarad a mostani
állapot s hitegetjük a külföldet és a
könnyen hívó belföldieket is hamis czég-
jegyzéssel és így próbáljuk fenntartani
recsegő, ropogó tekintélyünket, — vagy
pedig beszéljünk végre nyíltan, dobjuk
sütba a hamis vignettát s nézzük meg,
mennyit ér a liberális vinkó a maga
igazi neve alatt?

A mai állapot tagadhatatlanul ad
némi tekintélyt külföldön — de őszinte
beszéddel feltárhatjuk a bajt s ügyes or-
vos új erőt adhat a beteg közéletnek.
Nem kell tehát habozni a választásnál;
válságok előtt állunk, válság idején pe-
dig nem a felfújt üres tekintély, hanem
az erő menti meg a nemzetet.

Dr. K. A.

A Ház munkarendje.

Az új Ház tudvalevőleg október 26-án
tartja első ülését, melyben a képviselők meg-
bízó-leveleiket fogják benyújtani. Ugyanezen na-
pon fogja a Ház korelnöksége bejelenteni, hogy
a király az új országgyűlést trónbeszéddel nyitja
meg, a miáék megtörténte után az elnök, ale-
nökök, jegyzők, bizottságok stb. választása fog
következni. Ez az aktus előreláthatólag több
ülést fog igénybe venni, úgy hogy az első ér-
demleges ülés november 5. vagy 6-ára várható.
A kormány első gondja lesz a jövő évi állami
költségvetést beterjeszteni, mely már teljesen
elkészült a miniszteriumokban. Ázalatt, míg a
pénzügyi bizottság a költségvetéssel fog foglal-
kozni, a Ház le fogja tárgyalni a vármegyei
pénztárakról szóló javaslatot, a mely egyik ki-
egészítő részét képezi a közigazgatás tervbe vett
nagy reformjának. A költségvetés ebben az év-

ben természetesen már nem lesz végig tárgyal-
ható, úgy hogy a kormány már deczember ele-
jén három hónapra terjedő indemnitást fog az
országgyűléstől kérni. Hir szerint a kormány
még ebben az évben fogja előterjeszteni a fő-
város közigazgatásának reformjáról szóló nagy
horderejű javaslatot is.

A választások eredménye.

A tegnap megejtett csongrádi és zentai (a
hol Bartha Miklós győzött) választásokkal vé-
get ért az egész országban a nagy küzdelem;
két elhalasztott és 23 pótválasztás van hátra.

Most már, hogy mind a 413 választás ered-
ménye ismeretes, összeállíthatjuk a választási
statisztikát a következőkben:

Szabadelvű pártot választott	263 kerület.
Kossuth-pártot	75 >
Néppártot	20 >
Ugronpártot	11 >
Pártonkívülit (szászok)	13 >
Nemzetiségit	5 >
Demokrata-pártot	1 >
Felfüggesztett választás lesz	2 ker.-ben
Pótválasztás lesz	23 >
Összesen	413 kerület.

Az egyes pártok nyereség- és veszteség-
számláját ez a kimutatás öleli fel:

A szabadelvű párt nyert 17 kerületet, el-
vesztett 55 kerületet, — tiszta vesztesége 38
kerület.

A Kossuth-párt nyert 30 kerületet, elvesztett
10-et, — nyeresége 20 kerület.

A néppárt nyert 10 kerületet, elvesztett
5-öt, — nyeresége 5 kerület.

Az Ugron-párt nyert 7 kerületet, vesztett
3-at, — nyeresége 4 kerület.

A pártonkívüliek nyertek 3 kerületet s
egyét sem veszítettek.

Végül a nemzetiségiek 5 és a demokraták
1 kerülete tiszta nyereség.

Megtámadott mandátumok.

Az Egyetértés értesülése szerint a követ-
kező mandátumokat fogják megtámadni vissza-
élések és törvénytelenések czimén, az új vá-
lasztási törvények alapján.

1. Gróf Andrássy Géza kormánypárti roz-
snyói mandátumát. — Ellenjelöltje volt dr. Ho-
dinka Kossuth-párti.

2. Fülöp Béla kormánypárti lippai man-
dátumát. — Ellenjelöltje volt dr. Strausz Adolf
szintén kormánypárti.

3. Baghy Béla kormánypárti kun-szent-
mártoni mandátumát. — Ellenjelöltje volt Die-
nes Márton Kossuth-párti.

4. Örley Kálmán kormánypárti margittai
mandátumát. — Ellenjelöltje volt Szatmári Mór
Kossuth-párti.

5. Fassie Tódor kormánypárti magyar-
csékei mandátumát. — Ellenjelöltje volt dr.
Kovács Dénes Kossuth-párti.

6. Vásárhelyi László kormánypárti pécskai
mandátumát. — Ellenjelöltje volt dr. Szalay
Mihály Kossuth-párti.

7. Fichler Győző Kossuth-párti kölesdi
mandátumát. — Ellenjelöltje Bernrieder János
kormánypárti.

8. Kiss Ferencz kormánypárti szolnoki
mandátumát. — Ellenjelöltje volt Kreuzer Ba-
lázs, szintén kormánypárti.

9. Szemere Miklós kormánypárti tasnádi
mandátumát. — Ellenjelöltje volt Kávássy Sán-
dor Kossuth-párti.

10. Dr. Samassa János kormánypárti ká-
polnai mandátumát. — Ellenjelöltje volt Kállay
Emánuel Kossuth-párti.

11. Eitel Adolf szász nemzetiségi szent-
ágotai mandátumát. — Ellenjelöltje volt Schul-
ler Frigyes kormánypárti.

12. Dókus Ernő kormánypárti sátoralja-
ujhelyi mandátumát. — Ellenjelöltje volt Buza
Barna Kossuth-párti.

13. Böszörményi József kormánypárti kras-
sói mandátumát. — Ellenjelöltje volt Ragályi
Lajos, szintén kormánypárti.

14. Hámori László kormánypárti vizaknai
mandátumát. — Ellenjelöltjei voltak Zeyk Gá-
bor, szintén kormánypárti és dr. Bródy Lajos
Kossuth-párti.

15. Veszter Imre kormánypárti késmárki
mandátumát. — Ellenjelöltje volt dr. Varságh
Zoltán Kossuth-párti.

16. Pavlovics Ljubomir nemzetiségi török-
becsei mandátumát. — Ellenjelöltje volt dr. Ro-
hoczky Gedeon kormánypárti.

17. Báró Gagern Miksa néppárti galgóczi
mandátumát. — Ellenjelöltje Rudnyánszky Béla
kormánypárti.

18. Madarász Imre Kossuth-párti karczagai
mandátumát. — Ellenjelöltje gróf Kreith Béla
Kossuth-párti.

18. Visontai Soma Ugron-párti gyöngyösi
mandátumát. — Ellenjelöltje báró Thoroczkay
Viktor kormánypárti.

Azzal otthagytam, utközben olyas valamit
dörmögve, hogy én hitvány prózai teremtés,
képtelen vagyok megérteni az ő művészi lel-
kének magasbaszárnyalását.

Eleinte ebben kerestem napokig tartó hall-
gatásának okát.

— Titokban tartja a nagy terveit — gon-
doltam magamban. S ez némiképen imponált
is nekem.

— A fiu bizonyára végleg megállapodott
a pályájára nézve!

Nem régen azonban megint különös arcz-
czal nyit be hozzám:

— Tapogassa meg csak az iznaimat.

— Kolosszális — ismertem el.

— Es a lábam? Nem görbe?

— Csöppet sem.

A gyerek szégyenlősen vakarta a fejét.

— En úgy gondolom, hogy a katonai pá-
lyán legkönnyebben boldogulhatók . . .

— Már meg katona? — paitantam fel,
de ő csendesen folytatta:

— Ott nem kell a latin, az algebra . . .

— Es nem kell az ilyen görbe testtartás,
mint a magáé.

Büszkén kiegyenesedett.

— Eh, majd leszokom róla!

— De a művészlélek?

Hirtelen közbevágott:

— Katona leszek; punktum!

No, most jött csak az igazi hadd el hadd!
Naponta léniával mérte a hátegyenességét, ki-

tömette vattával a kakátja vállát s oly ke-
mény léptekkel ment végig a szalonon, hogy a
konzoltükör alatt álló nippes csőrömpölve po-
tyogtak le. Ez az állapot, hál' Istennek —
egy különös véletlen folytán — igen rövid ideig
tartott. A kedvező véletlen a kolon, vagy job-
ban mondva egy kolonbeli ismeretség volt. A
fiu itt gyuladt először amolyan hamisítatlan,
igaz kamasz szerelemre a fitos orru Rózsika
iránt.

Ezt természetesen be is vallotta szive
bálványának már a második kolonestén.

— Rózsika, én imádom magát!

Rózsika mélyen elpirult . . .

— Én elveszem magát.

Rózsika még jobban elpirulva rebegi:

— Mikor?

— Majd ha hadnagy leszek.

A kis leány arca beborul:

— Nem nincs kauczióm . . .

— Ne féljen, azért én mégis elveszem!

S mi sem természetesebb, minthogy egy
napon azt kérdi tőlem:

— Melyik pályán lesz leghamarabb ön-
álló az ember?

— Hogy érti az önállóságot?

Kissé zavarba jött.

— Hát, hogy — például — mielőbb meg-
házasodhassék . . .

— En úgy hiszem, az újságíró . . .

Be sem várta a szavamat, már felkiáltott:

— Okvetlen újságíró leszek!

Elnevettem magam:

— Azt hiszi, az olyan könnyen megy?
Tud-e írni?

— Meghiszem azt — verte a mellét ön-
érettel. De aztán elszontyolodott:

— Az igaz, hogy nem tudom egész biz-
tosan, hol kell két >lt<-t írni . . . Hanem ezt
majd megszokom . . .

Persze csak ismét kénytelen voltam ka-
czagni, a mire ő mély megvetéssel kijelenté,
hogy én sohasem fogom őt megérteni. Azután
elvonult szobájába — tanulmányozni a kettős
>lt<- használatát . . .

Mivel azonban az újságírók előre retteg-
heteének e hatalmas vetélytárs veszedelmesen
nagy konkurrencziájától, sietek őket megnyug-
tatni, hogy ez az eszme tartotta legkevesebb
időre fogva a mi nagyreményű csemeténket.

Most ujabban egyre latin imádságokat
mormog s olvasót csörget a zsebében, a haját
bőríg levágatta, tükörbe nem néz és minden
bőjtöt szigorúan megtart . . . Kolostorba kö-
szül . . .

Az ok?!? Igen egyszerű:

Rózsika a kolon-bálon mással táncolta a
második négyest!

Polonyi búcsuja.

Polonyi Géza Hajdu-Szoboszló volt országgyűlési képviselője a következő levelet intézte Hajdu-Szoboszló választó polgáraihoz:

A folyó évi október hó 2-án kihirdetett képviselőválasztási eredmény után a felabajgatott szervenvelők közepette nem róhattam le a búcsuzás köteleességét.

Adós azonban — különösen a hála lerovásában — nem maradhatok s így ez uton rovom le tartozásomat.

Három öt éves tartamu országgyűlésen képviseltem a magyarság színe-javának, Hajduságnak a függetlenségi elvekhez hűségesen ragaszkodó népét.

Soha meg nem szűnő hálámat és köszönetemet nyilvánítom az egész kerületnek irántam tanusított megtisztelő bizalmáért.

Ez a három országgyűlés jelentőségteljes, sőt egyes részeiben történeti fontosságú eseményekben volt gazdag.

Ez időszakba esett a véderő vita, Tisza Kálmán kormányának megbuktatása, a közgazgatás átalakítása körüli harc, az egyházpolitikai reform, az Ausztriával való gazdasági kiegyezés és ezzel kapcsolatosan a Bánffy-kormány elleni élethalálharc, a kormányelnökök és rendszerének megbuktatása.

Az igazságügyi téren való törvényhozásban kiemelkedő eljárások a sommás eljárásról szóló törvénynek meghozatalával a szóbeliség és közvetlenség elvének diadala, bünvádi perrendtartásról rendelkező törvénynek szentesítésével a nemzeti szempontból fontos jogegységnek biztosítása és az esküdszéki intézménynek életbe léptetése.

Mindezen nagy kérdésekben igyekeztem tudásom fogyatékoságát szorgalommal pótolni s a belém helyezett bizalomnak köteleesség-tudással megfelelni.

Sohasem hiányoztam, mikor harcba vagy munkába szólított a közérdek.

Hibát csak az nem követ el, a ki semmit sem dolgozik.

Talán szerénytelenség nélkül mondhatom, hogy sokat dolgoztam és így sokszor hibázhattam, de az elhűség ellen soha sem vétettem.

Ha végig tekintek az eredményeken, melyeknek elérésében csekély tehetségemhez mértén részem volt, úgy nemcsak nyugodt lelkiismerettel, de büszkén veszek búcsút azon képviselői állástól, a melyet az önök megtisztelő bizalmából mint kitartó munkás betöltöttem.

A búcsuzás perceiben, midőn annyi harc után pihenőre térek s midőn kegyeletos emlékek töltik el lelkemet, — szinte fáj, hogy a 15 évi ragaszkodásért szóló mély hálám és köszönetem mellett a panasz hangját is meg kell szólaltatnom.

Lesújtólag hatottak rám az önök szeméi előtt lefolyt üzemek és mély sajnálattal látam, miként csökkent ellentállási képességében az a büszke magyar nép, melyet én törhetetlennek hittem. De erről most nem panaszkodom.

Mélyen elszomorított azonban az a féktelen szenvedélyvel szított és fájdalom, termékeny talajra talált gyűlölet, mely római katolikus vallásom ellen az evang. reform. világi és egyházi vezetői részéről már huzamosabb idő óta és tervszerűleg hirdettetett.

15 évi képviselőskedésnek becsületos munkája, annak összes eredményeivel kevés volt arra, hogy a katolikus vallásom elleni izgatásnak sikerét csak mérsékelje is.

Csak így eshetett meg, hogy a felekezeti rajongók, szövetkezve az egész kormánypárttal, azon Kossuth-zászló alatt győzték le pártunkat, melynek eddig velük szemben magam voltam védelmezője.

Figyelemreméltó okulás ez nekem, talán az lesz hitsorsosaimnak is.

A megbuktatásom alkalmából megtartott szoboszlói háláistentisztelet meggyíthatja a szemét azoknak is, a kik nem látnak, de zsolttárait alig hallgatja meg az Úr.

A választókerületben lakó választók többsége most is bizalmával ajándékozott meg. A

nádudvari egyhangu választás tette lehetővé, hogy a szomszéd kerületnek Szoboszlón is beírt választói, a kik velünk soha sem érintkeztek, mint elígért segédhadak leszavazzák kerületi többségünket.

A kerületben lakó választók többségének bizalma és az a kapocs, mely a zászlóhoz kitartóan hű pártomhoz fűz, — feljogosít, talán kötelez is, hogy egy könyörgéssel búcsuzzam el önöktől:

Üzzék ki családi tűzhelyeikből a vallás elleni gyűlölségnek gonosz szellemét és térjenek vissza a felekezetek közötti türelmességnek és egyenjoguságnak azon evangéliumához, melyhez minden elszennvedett bántalom és rágalom dacára hű maradok én.

Társainak meg szives emlékeztükben, mint hálás tisztelőjüket, a ki most is arra kérem az eget Urát, áldja meg jóságának bőségével a hajdu-szoboszlói választókerületnek magyar népét.

Budapest, 1901. okt. 10.

Polonyi Géza.

Az angol koronázási ünnepet elhalasztották.

Berlini beavatott körökben rendkívüli megdöbbenést kelt egy hír, a mely tegnap érkezett Londonból s a mely szerint a jövő év május havára tervezett angol koronázó ünnepet már most elhalasztották. Sőt mi több, a koronázásra való minden készülődést beszüntették.

Ez az intézkedés annál feltűnőbb, mert alig egy hete, hogy a koronázó ünnepre való meghívókat küldték az angol és skót arisztokráciának és az összes gyarmatoknak. Az arisztokráciának szóló meghívókban arra kérték a meghívottakat, hogy a koronázásn régi kelta és angolszász viseletben jelenjenek meg és vegyenek részt a koronázó diszmenetben. A gyarmatoktól pedig azt kívánják, hogy a menetben mindegyik a maga különleges szimbolumaival és jellemző etnográfiai objektumaival jelenjék meg.

Ily körülmények között még nevezetesebb a meghívók visszavonása és a készülődések beszüntetése. A megdöbbenő rendelkezésnek oka, hogy *Edvárd angol királyon rákbetegséget konstataáltak.*

Mikor pár nappal ezelőtt az angol király hirtelen megbetegedésének híre terjedt el és orvosokat hívtak az aberdeeni kastélyba, a hivatalosan kiadott bulletinek azt jelentették, hogy a király kissé meghűlt, de a meghűlés következményei hamarosan el fognak múlni. Azóta a királyi kastélyból semmi hír sem került nyilvánosságra. Tegnapelőtt azután egy híres angol sebésztanárt hívtak az udvarhoz. Meghívásának híre a beavatott berlini körökben is konsternációt keltett. Az aggodalmakat igazolta a ma érkezett londoni hír, mely szerint a koronázási meghívókat Edvárd király rákbaja miatt visszavonták.

A hír annál megdöbbentőbb, mert tudvalevő, hogy *Albert* herceg, *Viktória* királynő férje, *Edvárd* király atyja, szintén rákbetegségben halt meg. Ebben pusztult el nagybátyja *Albany* herceg, nővére, *Viktória* özvegy német császárné és ücsöce, *Alfréd*, a szász-köburg-góthai herceg is.

TÁJÉKOZTATO.

Október 14. Az általános szünet kezdete a nagyváradi hegyen.

Október 19. 20. Lóverseny Nagyváradon.

Október 23. Képviselőválasztás Székelyhidon.

November 19. Az Erzsébet leányárvaház zászlószentelési ünnepélye.

A Gusztáv Adolf egyesület Kölnben.

A Gusztáv Adolf féle egyesület vallási czímen pénzt küld idegen államokba, melyekből aztán képviselőket hív össze évről-évre Németország egyik vagy másik városába, hol ezek elmondják honi ügyüket-bajukat, melyekre az agilis egyesület diák fiastrom helyett nagybankókat ragaszt.

A kiküldöttek aztán mint a mézzel terhelt méhek térnek vissza hazájukba, magukkal hozván a nem csekély összegű pénzt s ott hagyván érte függetlenségüket.

A *Magyar Szó*, mely mindig, mint a protestáns tulzók lapja tünteti ki magát, egy szó megjegyzés nélkül közli *Baltik* superintendens kölni kiküldetését.

A lutheránus superintendens különösen a felsőbb leányiskolákra, a tanító képezdékre és a papnevelő intézetekre kér pénzt, még pedig nem is kevesebbet, mint 38 ezer koronát.

A felsorolt három czim éppen a legfontosabb egy nemzetnek, nemzeti jellegére és ezeket akarják kiszolgáltatni egy idegen ország testületének.

Ez a testület pedig ahol működik, ott pángermán irányban dolgozik, durván belé avatkozva idegen államok belügyébe.

Példa reá Ausztria, hol a „Los von Rom” féle mozgalmat szervezték s kik ott e mozgalom vezetői, nyíltan pángermánok s hazájuk ellen Poroszországhoz huznak. E mozgalomra ismét az összegyűlt 150.000 márka legnagyobb részét fordítják, mint tavaly is k. b. 130.000 márkát fordítottak.

A kormány kitiltotta a román pénzt, mely ugyanilyen czimekre lett küldve, aggódva lesi a rubelek forgását, melyek szintén kulturmissió köpenyzebében gurulnak hazánk felé.

Kérdjük: vajjon törhető-e, hogy politikailag annyira kompromittált egyesület, mint a Gusztáv Adolf, küldhet-e pénzt hazánk tanítói, papjai és felsőbb leányképző intézeteinek előjárói részére?

Ha igen! Ha ez a hazafisággal megegyezik, megtérni és elfogadni, akkor meg kell ugyanezt engedni a románoknak és oroszoknak is, hiszen egyiket sem vezet más cél, mint a Gusztáv Adolf egyesületet.

Elvégre, miért volna jobb a pángermánizmus, mint a pánruszizmus, vagy dákoromanizmus?

Mindezek után pedig nem sokára czikk jelenik meg a Magyar Szóban, mely feltétlenül harsog majd Róma ellen, mely tudvalevőleg nem sulferein, hanem lelki feje a kath. egyháznak.

UJDONSAGOK

Megyebizottsági tagok választása.

A Biharvármegye törvényhatósági bizottságába beválasztott tagok egy részét már közöltük. Ujabbán a következő választásokról értesülünk:

Ámosd: Buday Géza, Végh József.

Geszt: Erdélyi Farkas, Tarr Cábor, Szunyogh Lóránd, gróf Tisza Lajos. (Kimaradt Torma Lajos).

Nagy-Báród: Mütter Ferencz, Papp Aurél, Daraban Endre, dr. Kiss Döme. (Kimaradt Rezey Szilvius, Boros János).

Zsáka: Mezey József, Csapó Dezső. (Kimaradt Mezey Ignác).

Vaskóh: Györi Géza, Drágány Sándor.
Zsádány: Dányi László, Tarr István. (Kimaradt Bölöny György).

Nagy-Léla: M. Papp József, ifj. Árva József, Barna Péter. (Kimaradt Árva Mihály, Jernea Lázár, Kovásznay Marcell).

Sarkad: Bor Áron, Balogh András. (Kimaradt Márki Albert).

Eszlár: dr. Móricz Ernő.

Bagamér: Bányai László.

Hagymádfalva: Kleszner Vilmos, Toperczér Gyula. (Kimaradtak Fényes Zoltán, Kolontári János).

P.-Sát.-Márton: Mangra Vazul, Bohus György. (Kimaradtak Mitrucz Péter, Körffy János).

Buntyesd: Fassie Tódor, Papp Pál, Gávra Sándor. (Kimaradtak Korb Vazul, Papp Jusztin dr.)

Kuraczel: Petrovics Ferencz, Biró Adám. (Kimaradt Jánosi Ferencz).

Tárkány: Sipo Imre, Dragos Sándor, (Kimaradtak Fassie Tódor, ifj. Papp Gergely).

Gyanta: Korom József, Papp Sándor. (Kimaradt Kacsvinszky Andor.)

Görbed: Györfy László és Vaska Miklós. (Kimaradtak Tisza Kálmán gróf, Porumb Nesztor.)

Harsány: Amáczy György, Filótás Kálmán. (Kimaradt Ertsey Kálmán).

Less: Bencsik Sándor, Halász Elemér dr.

Szakáll: Mártonffy Bogdán, Dobó Imre, Ertsey Péter. (Kimaradt Steinbach Ervin).

Hosszapályi: Kovács Gyula, Szüts Ödön, Elek István. (Kimaradtak Jákó Gyula, Bele György, Szüts Péter.)

Szt.-Jobb: Kollárszky István, Molnár Vincze, Josek Gábor. (Kimaradtak Kugler Lajos, Zelinka János).

Bogyosló: Huttiray József, Gáspár Dániel.

Tóti: Wertheimstein Henrik, Bónyi Adorján. (Kimaradt Baranyi Ödön.)

Micske: Rozemberzky Gyula, Borsos Béla, Appan Gyula, S. Keve. (Kimaradtak Verner Kálmán, K. Kálmán, Juricskay Vid.)

Sarkad-Keresztur: Tisza Kálmán gróf, Roxin Miklós és Roxin György ügyvéd jelölt. (Kimaradtak Kemény Jenő dr., K. Fazekas Ferencz.)

Robogány: Opris József. (Kimaradt Román József.)

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5. 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.)

* **Személyi hir.** Nagy Ferencz, a kir. törvényszék elnöke tegnap hazaérkezett.

* **Lovetto Károly altábornagy távozása.** A hivatalos Budapesti Közlöny tegnapi száma közli, hogy király ő felsége Lovetto Károly altábornagyot, a 17. gyaloghadosztály parancsnokát *trienti várparancsnokká* nevezte ki. Lovetto altábornagy mintegy 2 év óta állomásozott Nagyváradon s előkelő, szivélyes modorával köztisztéletet vívott ki. Helyére a 17. gyaloghadosztály parancsnokává drachenburgi Dragollovics Albert vezérőrnagy nevezetett ki Nagyváradra. Az új hadosztályparancsnok kinevezetéséig a cs. kir. 91. Landwehr gyalog dandár parancsnoka volt.

* **Egy katonatiszt rémtette.** Salonikiból jelentik hogy egy ottani előkelő kávéházban a napokban iszonyu mérszárlás folyt le. Egy katonatiszt teljesen részeg állapotban a szultánt kezdte szidalmazni, mire néhány tisztársra és több polgármber rendre utasította a rakoncátlankodót. E fölött a részeg tiszt annyira dühbe jött, hogy revolvert rántott és azzal egy őrnagyot, két századost és egy polgárembert agyonlőtt és többeket megsebesített. Végül a gyilkost, midőn már összes tőltényeit kilötte, legyűrték és addig ütötték-verték, míg kiadta lelkét. Ezután a gyilkos holttestét az utcára dobták, a hol a felidűhött néptömeg azt formálisan darabokra tépte.

* **Honvéd-plebános vizsgálat.** A honvéd-lelkészek közül tudvalevőleg eddig csak egy volt plebános (őrnagyi) rangban *Kisfaludy Nándor*, a Ludovika-Akadémia hittanára, a ki saját kérelmére a napokban nyngdíjaztatott. A magy. kir. honvédelmi miniszterium ennek következtében aranyossi *Aranyossy Jánost*, a nagyvárad honvédhadapród iskola lelkész-tanárát mint rangban legidősebb honvéd-lelkészt felhívta, hogy a plebános vizsgálat letétele végett jelentkezék. Aranyossy szeptember végén jeles eredménnyel tette le a miniszteriumban összeállított bizottság előtt a vizsgálatot s erről most kapta meg a bizonyítványt.

* **Építkezés a tűzoltó őrtanyán.** A tűzoltóaktanyában a városi tűzoltók szakaszvezetőjének olyan lakása van, amely nemcsak rozoga szűk, de másként is egészségtelen. Egy megfelelő lakás építését már régen tervezik, de csak most jutott a kérdés közelebb a megvalósításhoz. *Busch Dávid* v. főmérnök elkészítette a tervet, a mely szerint a Pecze felőli részen levő ócska szin helyére építtetne a város egy csinos szoba, konyha, kamara és előszobából álló lakást. A költségvetés szerint az épület 3328 koronába kerülne.

* **A pálosok.** A pálosok rendjét — mint tegnap távirati rovatunkban közöltük — újból le akarja telepíteni Magyarországon *Heltyey Sámuel* pécsi püspök. E régi szerzetes rendről érdekes tudni a következőket:

Az *egyetlen magyarországi alapításhoz szerzetesrend* volt a híres pálosok rendje. Ezt a szerzetesrendet a Pécs mellett fekvő Jakab-hegyen alapította a XIII. század közepén *Euzebius* esztergomi kanonok, aki a pécsi Mecsek-hegy odvaiban szétszórva élő remetéket e kolostorba összegyűjtötte, mely a Jakab-hegyen épült. Romjai mai napig láthatók, valamint az ősi paulinus-barátok halastavát is jó karban tartják a mostani birtokosok. A pálosok rendje igen népszerű volt Magyarországon: Nevét Szent Pál remetéről kapta: Ordo Eremitarum S. Pauli. Hatalmas kolostorai, iskolái voltak mindenfelé. Ruházatuk hófehér volt, innét *fehér barátoknak* is hívták a pálosokat. Midőn II. József a pálo.-rendet Magyarországon eltörölte, számos nagyszerű épület és körülbelül hétmillió forint más vagyon maradt a megszüntetett pálosok után. Ez a vagyon a *vallás-és tanulmányi alappal egyesítetett. A budapesti egyetem* régi épülete és temploma valamint a *központi szeminárium* épületének első és második emelete szintén paulinus épület volt. Ezenkívül a főváros területén a Zugligetben a »Szép juhászné« vendéglő helyén állott a híres buda-szent-lőrinczi kolostor, melynek romjai maig is megvannak. *Nagyváradon* az övék volt a premonstreiek temploma és rendháza. Ez a magyar szerzetes-rend számos kiváló férfit és tudóst nevelt az országnak. A paulinusok közül számos püspök lett, kik aztán Magyarország történetében jelentékeny szerepet játszottak. Leghíresebb lett köztük *Martínuzzi Fráter György* nagyvárad püspök, bíbornok, országkormányzó. A magyar irodalom-történet egyik rokonszenves alakja, *Anyos Pál*, szintén paulinus volt. De külföldön is elterjedt a pálosok rendje. Franciaországban még inkább szigorították a rendet. Ott a halálfejes barátok családja származott belőle, kik öltönyükön halálfej-jelvényt viseltek. Jelenleg a pálosoknak Ausztriában van egy kolostoruk és Csenstochovában. Orosz-Lengyelországban van a főfészük. A csenstochovai kolostor temploma a leg híresebb búcsújáráshelyek egyike.

* **A kolozsvári Mátyás-szobor elkészült.** Mátyás királynak hatalmas szoboremléke, a melyet Fadrasz János, a kitűnő szobrász mintázott, érezbeöntve immár teljesen készen van. Kolozsvár főterén, a hol a szobor állani fog, most építik termésköből a bástyaszerű alapzatot. A szobrot azonban csak a jövő tavasszal helyezik el rajta. Ekkor lesz az ünnepies leleplezés, melyen részt fog venni a király is.

* **Hymen.** Szepes-Etelvári *Grimm* Gusztáv cs. kir. vezérhadbíró és neje Négyesi báró *Szepessy* Etelka viruló szépségű leányát *Tonkát* a napokban jegyezte el *Jaschi* Auguszt cs. és kir. hadmérnökségi őrnagy. Ez eljegyzés bizonyára széles körben fog egy városunkban, miot megyénkben érdeklődést kelteni, mert a menyasszony édes anyja az 1882 ik évben városunkban elhalt br. *Szepessy* Adám leánya s megyénkben kiterjedt rokonsággal bír; *Grimm* Gusztáv vezérhadbíró is igen kedves emlékek kötik városunkhoz, hol huzamosabb ideig mint hadbíró működött s családjával gyakran tesz látogatást városunkban rokonai és ismerőseinél s ki csehországi születése daczára testétől-lelkéstől magyarnak vallja magát.

* **Hirdetőszlop a Kishidfőnél.** Pár évvel ezelőtt állított fel ifj. *Berger* Sámuel könyvkereskedő egy meteorológiai és hirdető oszlopot a Szent László-téri Kishidfőnél. Az utóbbi időben azonban gazdátlanul áll a szerkezet. Az óra elromlott, az üveg burkolatok összetördelöztek. *Busch* Dávid városi főmérnök beadványt intézett a tanácshoz, amelyben rámutat ezekre a körülményekre s kéri, hogy vagy kezeltesse ezen oszlopot *Silbermann* Ignác hirdetésközvetítővel, vagy helyezték el a piactérről ezt a megvedlett masinát.

* **Jelentkezés a kath. nagygyűlésre.** A november 4—7 napjain megtartandó nagygyűlésnek — s a nagygyűléssel egyidejűleg tartandó gyűléseknek — tagja lehet minden katolikus férfi; tagsági díj fejében 4 korona lefizetendő. Hölgyek pártoló tagok lehetnek s tagsági díj fejében két koronát fizetnek. Szegényebbek részére s a nép közül jelentkezőknek a tagsági díj szívesen elengedettik. Jelentkezni lehet a Budapesti Katholikus Kör titkári irodájában Budapesten, (IV. Molnár-u. 11.) — A m. kir. államvasutak és a kassa-oderbergi vasut vonalaira a II. osztályon III. osztályu jeggyel s a III. osztályon fél II. osztályu jeggyel utazhatnak. A kedvezmény igénybevételéhez az előkészítő bizottság által kiállított »Tagsági jegy« s az általunk szétküldött igazolvány szükséges. A déli vasut vonalán a III. osztályban egy egész II. osztályu jeggyel s a II. osztályban egy egész I. osztályu jeggyel utazhatnak oda és vissza. Vagyis csak egy jegyet kell váltaniok, mely a visszautazásra is érvényes. A kedvezmény igénybevételéhez szintén »Tagsági jegy« és vasuti igazolvány szükséges. A jelentkezőknek a tagsági jegy s a vasuti igazolvány azonnal megküldetik. A jelentkezésnél a felszálló vasuti állomást is jelezni kell. A nagygyűlésre jelentkezők különösen a szegényebb ellátásuk részére kedvezményes lakásról és ételmezésről is fog gondoskodni az előkészítő bizottság.

* **Befűtött a vagyonaival.** Az ungvármegyei Ordarna községben szomorú sors érte *Klein* Armin bérlőt. A nyáron kóbor cigányok jártak Ordarna vidékén. *Klein* féltette tőlük a megtakarított pénzét, ezeröttszáznegyven koronát és a kályhájába rejtette el. Most, hogy az időjárás hirtelen zordra fordult, *Klein* felesége tüzet rakott a kályhában; javában lobogott már a tűz, amikor *Klein*nak eszébe jutott az elrejtett pénze. A kályhához rohant és kikapta az égő zsaratnokot, de már későn; a bankók mind hamuvá égtek. *Klein* a drága harvakkal Kassára utazott, hogy az Osztrák—Magyar-Bank odaváló fiókjánál pénzéhez jusson.

* **Impurum flaszer.** A ki ennek az olasz-osztrák szónak magyaráz tát keresi, emlékezzék vissza nagyon is kis diák korára, a mikor a professzor ur arra tanította, hogy az írásbeli feladványt el kell készíteni *impurumban* s csak azután kell letisztázni. A flaszer szó Nagyváradon burkolást jelent. Így tűnik ki ma-

gyarra fordítva az impurum flashterből az a kocsi út, melyet a városi kövezési vállalkozó a Bóné-kut felé vezető útvonalon készít. Néhány helyen megáll már rajta az esővíz. A kerékvágás? több nyomot vágott rajta már eddig is, mint jól táplált ember arcán a 60 év. Így ragadt ez útvonalra az a feltevés, hogy ezt csak impurumban készítik. Atveszik és pótmunkával fogják majd letisztítani. — Így járt nem is nagyon régen Apácza-utca kövezete. Így bontották fel a múlt hónapban a »Bazár-tágas«, szegyenében föld alá süllyedni készülő kövezetét.

* **Jezsuita templom Zágrábban.** A zágrábi jezsuita templom alapkövét tegnap tették le. Mint Zágrábról jelentik, az ünnepies aktuson a székeskáptalan és a szeminárium tagjai kívül szép számú közönség vett részt. Az egyházi szertartást dr. *Posilovics* hercegek végezte fényes segédlettel. Ott volt *Mosinszky* polgármester a város képviselőjében és *Forstner*, a bécsi osztrák-magyar jezsuita rend provinciálisa. Az új templom építési költségei körülbelül 200.000 koronát fognak tenni.

* **Páholy-válság.** A német-szabadkőmives páholyok között mélyreható szakadás állott be. A berlini három ós-német páholy, minden érintkezést megszakított a hamburgival, azért, mert a német nagypáholyok csakis keresztényeket fogadnak tagjaik közé, a hamburgi pedig valószínűleg atheista alapon állván, mint a francia páholyok, tömegesen vesz fel nem keresztényeket is. Egy német író, megemlékezve a harcról, úgy ítéli meg, mint a zsidó és keresztény világnézet döntő harcát és nézete szerint a zsidó párt győzelmével fog végződni a harc. Eddig egy szabadkőmives szellemű lap jelentése. Mi csak annyit fűzünk hozzá, hogy a kilátásba helyezett harc, csakis egy csalódás körül foroghat, mert keresztény szellemű ember egyszerűen nem lehet szabadkőmives. Mert a világ boldogulását vagy a kereszténységtől várja valaki, akkor keresztény, vagy a szabadkőmivességtől s akkor szabadkőmives. Mindkettő egyszerre ép olyan abszurdum, mint p. o. hogy valaki osztrák-magyar legyen. A zsidóságot pedig úgy állítani oda, mint harcoló tábor a kereszténységgel szemben, nagy meggondolatlanság és mindenestre igen rossz szolgálat a zsidósággal szemben. Egyébként ha lesz harc épp úgy a páholyok sötét odúiban fogják azt elintézni, mint egyéb titkos vagy gyerekes dolgokat s a kereszténységnek épp úgy semmi köze sincs ehhez a harczukhoz, mint bármely más szabadkőmives munkákhoz.

* **A feleséggyilkos vallomása.** Sebők Ferencz a gázgyárnak elbocsátott munkása — a mint ezt tegnapi táviratunkban megírtuk — lementőre a feleségét. Az asszony, a kit a mentők a Rózsa-utca 81. sz. lakásból a Rókus-kórházba szállítottak, ott még az éj folyamán szörnyű kínok között meghalt. A vérengző férjet tegnap délelőtt újból kihallgatták a rendőrségen. Tóth János rendőrfogalmazó vezető ellene a vizsgálatot. Sebők, a ki beteges, ingerlékeny természetű ember volt, mindig azal védekezék, hogy a felesége, a kivel nyolcz esztendeig élt együtt, kicsapongó életmódjával sokat gyötörte őt. Két évvel ezelőtt rajta érte az asszonyt, mikor Helfer Ignác asztalosval szeretkezett s akkor az asszony és csábítója még őt, a férjet akarták megverni. Tegnap a felesége elkísérte őt a VIII.—X. kerületi járásbíróshoz, a hol Sebőköt keresetével elutasították. Ez is nagyon bántotta már, de különösen elkeseredett azon, hogy a felesége itt is összenevetett Kissel, Sebők Ferencz egykori főnökével. Hazamenet az asszonynyal összeveszett s öntudását veszítve, halálra készült. Sebőköt holnap kísérik át a vizsgálóbíróhoz.

* **A gróf Lónyay-pár elválása.** A *Festi Napló* írja a következő szenzációs és fenn-tartással közölt újdonságot: Bécsből feltűnést keltő és szinte hihetetlen hírt közöl velünk egy előkelő s udvari dolgokban rendesen jól értesült forrásunk. Eszerint udvari körökben mint bevégzett dolgot emlegetik *Stefánia főhercegnő és gróf Lónyay Elemér elválását.* A szakítás már régebben megtörtént közöttük — mondja a hír — s a nyilvános elválást eddig csak bizonyos tekintetek miatt halasztották el. A szakítást hír szerint gróf Lónyay Elemér kezdeményezte. Így szól a meglepő hír, amelyet forrásunk megbízhatósága miatt való minden tiszteletünk mellett is hihetetlennek kell tartanunk. Hisz mindenki emlékszik még azokra a küzdelmekre, amelyeket a grófi párvivott a társadalom és az udvari társaság elítélésével s amelyeken végre is csak az az igazi szerelem győzedelmeskedhetett, amely előtt meghajolt maga a király is, beleegyezését adva a rendkívüli házassághoz. Azóta semmi sem zavarta a házastársak boldogságát és semmi külső jel sem vall arra, hogy történt volna köztük valami, a mi erre a súlyos lépésre készíthetné őket. Sőt ellenkezőleg, a mi hír életmódjukról kiszivárgott, mind azt mutatta, hogy a grófi pár zavartalan boldogságban él elvonultságában, amelyből nem is szándékozik kilépni. A hír tehát méltán megdöbbenést fog kelteni mindenfelé, legkivált Magyarországon, hol gróf Lónyay Elemér és Stefánia főhercegnő házasságát lelkes örömmel fogadták.

* **Wlassics és a falusi bíró.** A magyar földművelők lapja érdekes apróságot közöl *Wlassics* miniszter csáktornyai tartózkodásáról. Nevezetesen *Wlassics* miniszter C. ártornyán nemcsak a választópolgárok, hanem az ügyes-bajos emberek is megkeresték. Így történt egy alkalommal, hogy Nagyfaú előjárósága is megjelent a miniszternél s a küldöttség szószólója a községi bíró volt. A bíró a faú kérését egy papirosról olvasta le, amit nyilván azért íratott meg, hogy semmit el ne felejtessen. A miniszter végighallgatta a bíró felolvasását s mikor elvégezte, megígérte, hogy kívánságukat teljesíti. Azonban emlékeztetőül a bírótól kérte azt az írást, amiről a kívánságait felolvasta. A bíró erre hirtelen összehejtogatta, zsebre vágta és úgy tett, mint aki nem érti a beszédet.

— No hát nem adja ide?

— Nem lehet, kegyelmes uram.

— Miért nem lehet? — kérdi a miniszter.

— Hát azért, mert tudom a törvényt.

— Miféle törvényt?

Erre a bíró egyet hunyorított s úgy mondta:

— Kérem alásan, nem teitünk rá bélyeget.

— Nem baj.

— Bizony baj, mert valahányszor ilyen írás került nagy ur kezébe bélyeg nélkül, fizetünk, mint a köles.

Es csak akkor adta oda az írást, mikor a miniszter megnyugtatta, hogy ezuttal ebből semmi baj nem lesz. A bíró azonban odafordult falus-feleihez:

— Ezt ugy-e, kelmetek is hallották?

* **A gyalogezredek reorganizációja.** A Grazer Tagespost értesülése szerint a közös hadügyminiszterium már elkészült a gyalogság reorganizációjának tervezetével és az még az idén a törvényhozások elé fog kerülni. Az új szervezet értelmében a gyalogezredek három zászlóaljából fogják alakítani s az így felszabaduló 1021 zászlóaljából harmincznégy új gyalogezredet fognak felállítani. A létszám az új tervezet szerint 136 fővel fog emelkedni. Az új szervezést azok a kedvező tapasztalatok érlelték meg a hadügyi kormányzatban, a melyeket a három zászlóaljából álló Landwehr-ezredekkel tettek. A reorganizációval egyidejűleg szó van a két évi szolgálati idő és az új egyenruházat behozataláról.

* **Egy új bibor kodex Párisban.** A mult esztendőben egy kutatás végett Sinopéba utazott francia tiszt a Fekete tenger partvidékén egy aranybetűkkel beírt, bibor-piros pergamén kéziratra talált s sikerült azt neki a párisi nemzeti bibliothéka számára megszerezni. Nem egyéb ez, mint egy görög kéziratnak a maradványa a Krisztus után való 4-ik századból s az evangéliumokból 43 lapot tartalmaz. A mi ezen kéziratnak megbecsülhetetlen értéket ad, nem a meglepőleg pompás kiállítás, hanem a benne található művészi kivitelű képek, melyek az őskeresztény művészet kutatójára nézve fölötté nagybecsűek. Ezek a képek az újtestamentumi történelmi jeleneteket ábrázolják; így példának okáért Keresztelő János lefejeztetését; az 5000 ember megvendégelését; a jerikóbeli két vak meggyógyítását; a kiszáradt fügefá csodáját stb. A képek tisztasága, fénye és frissesége — mint írják — csodálatos. De mielőtt ezen festményeket közzétették volna, véletlenül sikerült ennek a kéziratnak még egy másik részét is fölfedezni. A fölfedező egy orosz professzor volt, ki Mariopol városában az Azowi-tengertől északra, tehát a Fekete-tenger átelles partvidékén bukkant arra rá s lefotografirován, Párisba küldte, a hol aztán konstatálták, hogy tényleg az előbb említett kézirat kiegészítő része. Ugy hogy nem lehetetlen, hogy a Fekete-tenger partvidékén rövid időn sikerülni fog e bécsei biblia széthullott részeit egészben összegyűjteni.

* **A városi babrálók.** Az néphumor nevezte el a város által fizetett napszámosokat »babrálók«-nak. Pedig e »sokhelyről kipróbált« emberek mégis csak elvégeznek valamit, valamikor. Hogy a munkafolytonosságuk meg ne szakadjon, jelenleg a Rulikovszky sétány száraz fáit döntögetik. Minél tovább nyulik a munka, annál több fa látszik majd száraznak, mert lehull róluk a levél. A »selejte« fák töből kiásását most végzik, a mikor a tövéhez fél méter magas töltés van hordva. Pár hónap előtt csakugyan meg lehetett volna ismerni a száraz fát, de olcsóbb lett volna kiásása.

IRODALOM.

Nemzeti Szövetség. A Országos Nemzeti Szövetség hivatalos értesítőjének első száma következő tartalommal jelent meg: 1. Beköszöntő. — 2. Az 1901. márczius hó 15-én megtartott rendes közgyűlés jegyzőkönyve. — 3. Az 1901. május hó 19-én tartott folytatólagos közgyűlés jegyzőkönyve. — 4. Az 1901. június hó 20-án tartott igazgatósági ülés jegyzőkönyve. — 5. A módosított alapszabályok tervezete. — 6. Ghillányi Mihály dr. javaslata kölcsönök kieszközölése tárgyában. — 7. Márkus József felhívása, a székesfővárosban kerületi választmányok alakítása tárgyában. — 8. Balás Arpád körirata a vidéki N. Sz.-ekhez Szent István király napjának kellő ünneplése érdekében. — 9. Tagsági ügyek. — 10. A vidéki Nemzeti Szövetségek köréből. — 11. Egyesületi ügyek. Feleletek és felvilágosítások. Kérdések.

TANUGY.

Természettan és vegytan a kath. népiskolák felső osztályai számára. A nagymélt. püspöki kar által kiadott tanterv nyomán írta Györfly János, Budapest, 1901. 8 adret, 36 lap. Számos képpel. Ara kötve 20 fillér. A Szent István-társulat »Katholikus népiskolai tankönyvek« című sorozatában Györfly Jánostól már előbb megjelent a »Magyarok története«, a »Természettan« és a »Földrajz«. Ezekhez méltóképen sorakozik a »Természettan és vegytan«, ugy az anyag fel dolgozása, mint a könyv külső kiállítása tekintetében. Előadása világos, meghatározásai szabatosak és a mi fő, nem terjengősek. Különösen ez utóbbi jelessége, érdeme a

könyvnek. Szerző mind a két tárgy anyagát teljesen földolgozza. Mindaz, a mit ad, szükséges és könnyen áttekinthető, nincs abban semmi fölösleges; másrészt, ha bármit elhagyna is, hiányoznának az onnan. A könyvek tartalomjegyzéke tiszta képet adhat a munka beosztása és terjedelmét illetően.

A természettani rész a következőkből áll: Bevezetés. A testek tulajdonságai. A melegség, mozgás, erő. Az egyszerű gépek. A folyékony testek. A légnemű testek. A hang. A hő vagy melegség. A világosság vagy fény. A mágnesség vagy delezesség. A villamosság vagy elektromosság. A légköri tűnemények.

A vegytani rész áll: Az egyszerű és összetett testekből. A levegő részei. A víz részei. A szén és szén-sav. Az égés és a láng. Az erjedés. Rothadás és korhadás. A könyv külső megjelenése dolgában a tankönyvekhez fűzött minden várakozásnak megfelel. Papírja nem veri vissza a fényt; nyomásatiszta, nem bántja a szemet; képei, a mellett, hogy a tartalmat segítik, mert igazán magyarázó, másrészt izléses kivitelűek, annyira, hogy méltán dicsérik a Szent István-Társulat nyomdáját. A könyv ára keménykötésbe kötve 20 fillér. Megrendelhető a Szent István-Társulat könyvkiadóirodájában (Szentkirályi-utca 28b. szám), honnan egy levelezőlapon történő megkeresésre műtárvány-példánnyal szívesen szolgálnak.

SZINHAZ

HETI MŰSOR.

Szombat: Bocaccio.

Vasárnap: d. u. Vöröshajú este: Boszorkányvár.

A b o r.

Szüret volna, a bor is illik szüreti darabnak, még sem volt igazi külső sikere. A bort elmosta az eső, szakadó záporban nagyon kevés embernek lévén kedve színházba járni.

Különbö is a borral megesezt az, a mit tavaly megjósoltunk: nem képes állá dő érdeklődést kelteni. Egyszeri hallásra, első látásra megragadja a nézőt, mert a magyar lélek megnyilatkozásának színpadról ilyen hü képét még nem igen adták. De aztán második látásra nagyon érzik rajta a cselekmény hiánya, egyhangúsága lép előtérbe, az érdeklődést nem képes állandóan feszülten tartani. Ezért érhetette meg 25-ik jubilaris előadását csak Budapesten, hol mindig új közönség nézhetette meg. Nálunk a tavalyi méltó lelkesült fogadtatás után az idén alig néhányan néztek meg A bor kitűnő alakjait.

Gárdonyi darabja iránt tehát csökken a lelkesedés; a mű maga azért műsoron fog maradni állandóan. Csekély fokú színszerűsége dacára fönntartják a benne szereplő igaz magyaros alakok.

Ezeket az alakokat a tegnapi előadásnál is oly jól mutatták be, mint tavaly, bár a közönség csekély száma nem nagyon élesztette a művészi ambíciót. Pintérnek volt legtöbb része tapsban; Baracs Imrét adta igen sikerülten. Megfeleltek a szerző intenczióinak s a hozzájuk fűzött várakozásnak Szohner Olga, Erdélyi Miklós, E. Kovács Mariska, Bognár János, P. Szép Olga, Szarvasi Sándor, Benkő Jolán, Bérczi Gyula is. Vank kissé a tulságba csapott át, Füredi szintén. Utóbbinál különösen természetellenes volt az éneklő, vontató beszéd. Hol hallott ilyen paraszt-beszédet? Ott volt kitűnő öreg parasztnak Bognár; Göre Gábor is más fajta, de ugyan olyan szabású öreg legény.

Figaró házassága. Hétfőn Figaró házassága van kitzűve a repertoírra Nyáiraival a czimzerepben. A darabban játszanak: Szohner Olga, Erdélyiné, Krasznay, Bognár, Bérczi, Pataky.

Otthon. Legközelebb színre kerül az Otthon, Suderman Herman kitzűző német dráma író a Pillangócsata szerzőjének realizistikus, lélektani rajzokban kiváló színműve. Magda szerepét Kacziány Viola játssza.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 15.

Idénybérlet 15.

Nagyváradon, szombaton, 1901. okt. 12-én

BOCCACCIO.

Operette.

S Z E M E L Y E K :

Giovanni Bocaccio	— —	Ámon Margit
Pietro, palermoi herczeg	— —	Pintér Imre
Salda, borbély	— —	Bérczi Gyula
Beatrice, neje	— —	Székely Anna
Lotteringi, kádár	— —	Perényi József
Izabella, neje	— —	Lányi Edith
Lambertuccio, szatócs	— —	Nyáray Antal
Petronella, neje	— —	Benkő Jolán
Fiametta, mostoha leányuk	— —	Székely Irén

HELYARAK: Nagypáholy 7 fr. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kórszék 1 frt 20 kr. Támlászék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 óra után.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnítás fél 7, vasár- és ünnep. napokon este 6 órakor.

Holnap vasárnap, okt. 13-án

délután 3 órakor, fél helyárrakkal
V E R E S H A J U.
Népszínmű.

este fél 8 órakor, rendes helyárrakkal

Boszorkányvár.

Operette.

Közönség köre.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazon rokonok, jó barátok és ismerősök, kik felejthetetlen jó férjem vég-tisztességén megjelentek s ez által mély fájdalomamat enyhítették, fogadják ez uton hálás köszönetem.

Nagyvárad, 1901. okt. 11.

Özv. Horváth Ferenczné,
szül. Hajdu Emilia.

REGÉNY-CSARNOK.

KÖVESSÜK ŐT!

Írta: Sienkiewicz Henrik. Fordította: dr. Rada István.

14.
A gyermekek jelentek meg legelsőeknek; nagyrészt félig meztelen fiúk voltak, ágyéku-
kat gyöles övezte, hajuk rövidre volt nyírva,
két fűrt kivételével, melyek a hajatékoknál
lecsüngtek, arczbőrük olajbarna, szemük kék,
hangjuk rikácsoló volt. Atható kiabálások közt
kezdtek a mélyedésekből kiszedni a lazán álló

szikladarabokat, hogy azokat később a megfe-
szítettekre dobják.

Utánuk a tarka tömeg egy része ért a
hegy tetejére. Mindenki arcán egy érdekes
látványnak reménye csillogott, de senkin sem
volt látható a szánakozásnak legkisebb nyoma.
A kiabálások, hadarások és heves taglejtések
meglepték Anteát, habár megszokta Alexandriá-
ban a fecsegő és lármás görög népet. Az
emberek magok közt úgy beszéltek, mintha
készek lettek volna egymásra rohanni s úgy
kiabáltak, mintha életükről lett volna szó.

Rufilus százados, az ágyhoz lépve, nyugodt
és komoly hangon magyarázatokat adott a fia-
tal asszonynak, mialatt a városból egyre új
ember-hullámok hömpölyögtek.

Látni lehetett tisztességes jeruzsálemi lako-
sokat is, a kik félrehúzódtak a külvárosi esőse-
léktől; falusiakat családjaikkal, kiket a közelgő
ünnepek hoztak; munkásokat, kik vállukon zá-
kot hordtak; jóságos és meghökkené arcú,
kecskebőrbe öltözött pásztorokat.

Az asszonyok összevegyültek a férfiakkal;
de a jómódu lakosok nem jövének ki szívesen,
főképp a parasztasszonyokat vagy tarkán öltö-
zött utcai nőket lehetett látni festett hajjal,
szemöldökkel és körömmel, nagy pénzekből ké-
szült nyakláncokkal és függőkkel s már mesz-
szíróllardus illatát terjesztve magok körül.

Végre megjelent a szanbedrin, benne
Hanaan, keselyű-arcú és vörös pillájú öreg, s
a kövér Kaifás, két szarvu mitrával a fején s
az arayos táblával mellén. Utánuk a farizeu-
sok különböző rendjei: azok kik huzzák a lá-
bukat, szándékosan megbotolva minden akadály-
ban; azok, kik készakarva megvérezik mago-
kat s falhoz verik fejüket; s azok, kik meg-
bukva járnak, mintha készek volnának az
egész nép bűneit vállaikon hordani. Zord kö-
molságuk s az arczukon előmlő fagyos düh
tisztán megkülönbözteti őket a lármás néptől.

Cinna mindezen embereket a hatalmon
levő nemzethez tartozó férfiu megvetésével
szemléltette; Antea bámulattal és félelemmel. Sok
zsidó élt Alexandriában, de ott félig görögök-
nek látszottak, itt pedig először látta őket
olyanoknak, a milyeneknek a helytartó leírta
őket.

Antea fiatal arcza, mely már magán hordta
a halál pecsétjét, egész egyénisége, mely in-
kább árnyéknak, mint élő lénynek tűnt föl,
általános figyelem tárgya volt. A tömeg tola-
kodva látta rá a száját, a mennyire ezt az
ágy őrizetével megbízott kíséret megengedte.
Itt is jelentkezett az idegenek iránt való gyűlölet
és megvetés, s egy arcz sem tanusított szájo-
kozást a szegény beteg iránt. Az ingerült szemek-
ben inkább öröm csillogott, öröm a fölött, hogy
az áldozat nem kerülheti ki gyászos végét.

Ekkor Antea megértette, hogy miért köve-
teltek ezek az emberek a szeretetet hirdető
proféta megfeszítettését.

S ez a Názáreti egyszerűre hozzá közel álló,
majdnem drága lénynek tűnt föl előtte.

Meg kell halnia; neki is meg kell halnia.
Az ítélet ki volt mondva, semmi sem menthette
meg; fölötté is ki volt mondva az ítélet, s úgy
vélte, hogy bizonyos testvéri kötelék fűzi össze
őket a bajban és a halálban.

Csak hogy az egy tulvilágban való hittal
haladt a kereszt felé, míg ő neki nem volt
meg ez a hite. És az volt, a kitől ő is reményt
kapott.

Ezalatt a távoli zaj egyre növekedett; egy
fütyentés, azután ordítás hangzott föl; és min-
den elhallgatott.

Fegyverek csörgését és legionáriusok ne-
héz lépéit lehetett hallani. A sokaság szét
ömlött, félreállt, s a kíséret, mely az elítélte-
ket vezette, fölért a magaslatra, a hol az ágy
volt. Elül, oldalt és hátul, lassu és ütemes
léptekkel katorák haladtak; középen három
kereszt volt látható, melyek úgy tűntek föl,
mintha magoktól haladnának a levegőben,
annyira meggöngnyedtek az azokat vivő emberek
a teher alatt.

Az ember tisztában lehetett azzal, hogy a
Názáreti nem volt a három ember között; a
két elítélt arczáról le lehetett olvasni a bűn és
gonosztett nyomait, míg a harmadik, egy közép-
koru paraszt, nyilván más helyett vitte a
keresztet.

(Foly. köv.)

TAVIRATOK.

Ő Felsége Tisza bukásáról.

Budapest, okt. 11. (Saj. tud. táv.) A *Wiener Tagblatt* írja, hogy *Szell* Kálmán miniszterelnök ő Felségének részletes jelentést tett a választások eredményéről. Örömet fejezte ki ő Felsége, hogy a képviselői választások nyugodtan, csendben ejtettek meg és sajnálatának adott kifejezést, hogy nagy államférfiak buktak ki az új választás alkalmával. Egy olyan nagy embernek, mint *Tiszának* a bukása — ugymond — káros lehet a parlamentre, de meg ilyen érdemes államférfiut erőszakkal elvonni a politikai élettől méltánytalanság, sőt hálatlanság lenne. *Szell* Kálmán kijelentette, hogy tehetsége szerint arra fog törekedni, hogy *Tisza* Kálmánt mandátum elfogadására bírja. Ő Felsége kívánatosnak tartja, hogy *Tisza* Kálmán bejussék a parlamentbe.

Hősies életmentő.

Besztercebánya, okt. 11. Egy utkaparó lélekjelenléte és bátor önfeláldozása 12 gyermek életét mentette meg. Tegnap ugyanis, éppen egy sereg iskolás gyerek haladt az ország uton az iskolából haza felé, a midőn egy uri fogat megvadult lovai rohantak kifelé a városból. Már-már a gyermekekhez értek a száguldó lovak, midőn az út szélén foglalatostkodó Babala György utkaparó látva a gyermekeket fenyegető veszélyt, a megvadult lovak elé vetette magát. A lovakat tényleg feltartóztatta és ezzel 12 gyermek életét mentette meg, de maga oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy alig van remény felgyógyulásához. (M. T. I.)

Tűzveszedelem egy gyárban.

Reichenberg, október 11. Tegnap este fél 10 órakor eddig ismeretlen okból tűz ütött ki a Liéblg Ferencz cég gyárának asztalosműhelyében, a hol nagy fakészletek vannak. Három gőz- és tíz más fecskendő dolgozott a tűz elfojtásán. A tűz színhelyét katonai kordon zárta el, hogy a sok ezer főnyi nézőt visszatartsa. 11 órakor a tűzoltóság fűradozásának sikerült a tüzet lokalizálni és később teljesen eloltották azt. A kár jelentékeny, de számszerűleg még nincs megállapítva. A kár biztosítások utján fedezve van. A gyárüzemben nem áll be fennakadás. (M. T. I.)

Bigámia.

Makó, okt. 11. A makói vármegye-háznál hosszabb ideig volt irnok Sas István a kit a szegedi törvényszék a minap bigámia miatt 9 havi börtönre ítélte. 15 év előtt házasságot kötött Cs. Juliskával egy szép fiatal makói leánnyal, de a feleségét később elhagyta és bár e házassága még érvényben volt, új házasságra lépett M. Mária gyulai uri leánnyal. Az elhagyott feleség tudomást szerzett a dologról, hűtlen férjét feljelentette s a törvényszék a második házasságot megsemmisítette és Sas Istvánt elítélte. (M. T. I.)

A Kanada-Pacific vasut bevételei.

Montreal, okt. 11. A Kanada-Pacific vasut bevételei a múlt héten 795 000 dollárra rugtak, a mi 144 000 dollár emelkedést tüntet fel. (M. T. I.)

A búrok harca.

London, okt. 11. Brodrick hadügyminiszter e hó 7-én sir Howard Vincent parlamenti taghoz levelet intézett, melyben azt mondja: Vagy 200,000 emberünk van 450 ágyúval Dél-Afrikában; több mint 100,000 embert Angliában kiképeznek. Ezért nem forognak fejn nehézségek arra nézve, hogy a hadakat a szükséges létszámban fenntartsuk. Ha új erősítéseket kérnek, a legnagyobb gyorsasággal meg tudunk felelni ennek a kívánságnak. Ez idő szerint 69 különböző csapatot áll a harcmezőn, melyek mind teljesen fel vannak szerelve. Havonkint körülbelül 10,000 lovat visznek Dél-Afrikába. A kormány téllenségéről tehát nem lehet szó. A kormány soha sem avatkozott bele Kitchener diszpozícióiba, a kinek energikus hadviselése iránt teljes bizalommal viseltetünk. Kitchener feladata abban áll, hogy az ellenség kis csapatait egy oly területen át kergesse, mely akkora mint Franciaország és Spanyolország együttvéve és egyuttal sok ezer mérföldnyi vasuti vonalat megvédelmezzen. A kormány nem fog visszariadni attól, hogy az országtól a háboru gyors befejezéséhez szükséges áldozatokat kérje, de semmiféle minisztertanács nem javíthat a már tett intézkedéseken és a miniszterek külön tanácskozásai csak azt a látszatot kelthetik, mintha nem biznának a katonai hadvezetésben. (M. T. I.)

London, okt. 11. Hicks-Beach pénzügyminiszter Ólthamban beszédet mondott, melyben a kormány a hadviselésre vonatkozólag követett eljárását hasonló módon védelmezi, mint Brodrick a sir Vincenthez intézett levélben. Hangsúlyozza, hogy a kormány teljes egyetértésben jár el a fokföldi kormányval. A hadijogok a Fokgyarmatban való kiterjesztésére vonatkozólag kijelenti, hogy alaposnak bizonyult az a föltevés, hogy a fokföldi lázadók készleteket és lőszeret csempésznek be a búrok részére a gyarmat kikötőjén át. Az alsóház ügyrendjének módosítása feltétlenül szükséges, hogy az irek obstrukcióját megtörjék. A pénzügyminiszter meg van győződve, hogy a liberális párt egyrésze a kormányt ennél a módosításnál támogatni fogja. A parlament által megszavazott pénz még egyáltalában nincs kimerítve és nem hiszi, hogy őszitülésszakra lesz szükség. (M. T. I.)

Szerelmi dráma.

Budapest, okt. 11. (Saját tud. táv.) Ma lett megtartva az esküdtszék tárgyalása Jurák Pál bűnpörében, Jurák ugyanis folyó évi április 15-én kedvesére, Podhoványi Adélra háromszor rálőtt az Árpád-utcán s midőn a leányt eszméletlenül összerogyni látta, önmaga ellen fordította a fegyvert; a szerelmes párt a mentők sebesülten szállították el. A szakbiróságnak Zsitvay Leó volt elnöke, a közvédat Daróczy Elek ügyész képviselte és Jurák Pált szándékos emberölés kísérlete címén helyezte vád alá. A vád- és védő beszédek elmondása után a szakbiróság az esküdték verdiktje alapján Jurák Pált egy évi börtönre ítélte.

Bányaszerencsétlenség.

Boroszló, okt. 11. Mint a Schlesische Zeitung Kattowitzből jelenti, tegnap a Saturnus-bányában hat bányamunkást a leomló föld eltemetett. Három életét vesztette, a többi súlyosan megsebesült. (M. T. I.)

Német matrózok verekedése.

New-York, okt. 10. Port of Spainből érkezett távirat jelenti: A Laguairából jövő Eden angol gőzös jelenti, hogy vasárnap éjjel a Vineta német czirkálónak vagy ötven matróza Poerto Challo utczáin vizálya keveredett a lakosság alsó rétegeivel. Mig a német matrózok visszatértek a kikötőbe, hogy a német czirkálóra menjenek, a Vineta két altisztjét a kikötőben a rendőrség megtámadta és súlyosan megsebesítette. A szárazföldön lévő összes németek fegyvertelenek voltak. A sebesülteket a Valesia matrózai erre a hajóra vitték. Egy népcsoport megkísérlette a behatolást erre a gőzörsre, de a matrózok ebben megátolták. Ezalatt a Vineta parancsnoka 30 fegyveres embert küldött a Valesia segítségére: ezekre a felizgatott tömeg lövéseket tett. Midőn a Vineta által kiküldött csolnak parancsnoka szintleg megtöltötte a fegyvereket, a néptömeg visszavonult. (M. T. I.)

Amerikai vasutársaságok egyesülése.

New-York, okt. 11. Mint a New-York Post jelenti, Underwood, a New-York Lake Erie és Western vasut elnöke vissza fog lépni. Ez egy lépés az egyesülési terv végrehajtása felé, a Northern-Pacific, a Great-Northern és a Chicago-Ballington ad Quince-vasut kedvezőbb üzeme érdekében. E három vasutársaság egyesülésének terve részletesen ki van dolgozva és megnyerte a Morgan Bill- és a Harriman-csoport jóváhagyását. Underwood valószínűleg az új társaság egyik vezető állását fogja elfoglalni. Mihelyt a társaság létre jön, értékeit piacra bocsátják. (M. T. I.)

A gátzilip áldozatai.

Hamburg, október 11. Egy gátzilip építésénél a beomló homoktömegek nyolcz munkást eltemettek. Három munkás életét vesztette, egy könnyen megsebesült. (M. T. I.)

KOZGAZDASAG.

Az osztályosorsjáték tegnapi húzasan a következő főbb nyereményeket húzták ki:

20.000 koronát nyert: 46212.

10.000 koronát nyertek: 1809 49202.

5000 koronát nyertek: 52178 60599 68428 68636.

2000 koronát nyertek: 10480 15646 30612 33820 50067 50912 63387 65837 84100.

1000 koronát nyertek: 1406 7073 8707 25542 25705 30314 31463 31923 37674 39862 40072 43151 44579 48968 49449 56345 60463 62896 68439 71640 74893 80249 83393 83416 85996 94395 94731 96402 99000.

500 koronát nyertek: 2653 4456 4574 10427 11505 45161 16342 23428 23468 26009 31256 30775 35732 37331 40702 41666 42617 43811 50783 54493 55529 56308 61111 61473 63249 63978 68704 70052 70393 79662 80841 83479 87867 89055 89793 91979 92220 96438 98024.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Forgalmi kimutatás 1901. évi okt. hó 8-ról. Tiszta buza körülbelül 1000 hltr, kétszeres buza 250 hltr, rozs 400 hltr, árpa 150 hkl. zab 220 hltr, tengeri 350 hltr, burgonya 290 hltr. Lásbas jószágok: Hizott sertés mintegy 110 drb, félhizott 148, sovány 165, süldő 460, malac: 480, hizott marha 14, jármás ökör 300 fejős tehén 200, borju 240, bivaly 10, juh és kecske 600, ló 258.

Relch Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

H. árak.

	Budapest, okt. 11.
Buza októberre	7 84
Buza áprilisra	8 30
Tengeri	5 14
Rozs okt.	6 69
Zab ápr.	6 98
Káposzta, repce, aug.	

Értéktőzsde

	Budapest, okt. 11.
Oszták hitel	625 50
Magyar hitel	629 50

Allamvasut	624 50
Rimamurányi	416.—
Magyar jelzőlog	483.—
Salgótarjáni	
Wagon-kölesön	

Hivatalos árfolyások

a budapesti Áru- és Értéktőzsden 1901. okt. 11-én.

Magyar aranyjárdék 4%	118 80
Magyar koronajárdék	92 65
Magyar vasuti kölesön aranyban 4,7%	121 75
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2,7%	100 25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	92 25
Italmérsi jog megváltási kötvény	99 85
Horváth-szlavónföldterhermentesítési kötvény	93 50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölesön	177.—
Tiszszabályozás szegezi sorsjegyek kölesön	144.—

Oszták járadék-papírban	98 80
Oszták járadék ezüstben	98 20
Oszták járadék aranyban	118 90
Oszták korona járadék	95 10
Oszták államsorsjegyek	138 50
Oszták magyar bank részvény	16 80
Magyar hitelbankrészvény	631.—
Oszták hitelintézet részvény	629.—
Párisi vista	
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	19 01
Németbirodalmi márka	
London vista	
20 márkás arany	28 44

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKIS GYULA.

Eladó bükk-makktermés.

Gróf Bánffy Rózsa szilágy-nagyfalusi uradalmában 1300 kat. holdnyi bükk-erdőnek dus makktermése (tisza bükkállag) szabad kézből eladó. Eme erdőterület 3 drb. külön álló, egymáshoz közel lévő erdőből áll, mindenütt bőséges jó víz található. A makktermés összesen vagy külön, darabonként is megvehető.

Értekezhetni: Czanyuga Ágoston urad. tisztartóval Szilágy-Nagyfaluban.

212-1-8.

Van szerencsénk a n. érdemű közönség szives tudomására adni, hogy az alant jegyzett cikkek árait mélyen leszállítottuk és

teljesen kiárusítjuk

u. m. Színes selyem kelmék, nyári női ruha szövetek, mosó zefir, baliszt vászon és fehér balisztok.

Szövött áru kesztyűk, gyermek- és fiu tricó ing, nadrág, netz ingek, Tenis flanell és satin ingek, övek, sapkák és egyéb idény cikkeket.

Az összes raktáron levő napernyőket, blousokat és női fűzőket

minden elfogadható árban eladjuk.

Tisztelettel

Kunz József és társa cég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

118-84-0

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáczai-utca 3. szám.

Művek,

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
fáncrendek, étlapok,
naplók,
naplók,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.